

N:o 1/1939.

STORA UTSKOTTETS betänkande N:o 1/1939 i anledning av landskapsnämndens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om ändring av landskapslagen angående skjutsväsendet i landskapet Åland, utfärdad den 30 juni 1924.

Landstinget, som i ärendet fått emottaga finans- och ekonomiutskottets betänkande N:o 1/1939 har däröver inbegärt stora utskottets utlåtande.

Stora utskottet har i huvudsak ansett sig kunna omfatta landskapsnämndens och finans- och ekonomiutskottets förslag. För säkerställande av att den skjutsande i tvivelaktiga fall verkligen erhåller betalning för skjuts, har dock utskottet ansett, att skjutslega, om skäl därtill finnes, också måtte kunna fordras i förskott. Därför föreslår utskottet att första mening i § 23 mom. 4 erhåller följande lydelse: Skjutslegan skall vid anfordran erläggas på förhand, men i annat fall å det ställe, dit skjutsningen skett.

Med anledning härav får stora utskottet vördsamt föreslå,

att landstinget måtte antaga nedanstående

"L a n d s k a p s l a g

om ändring av landskapslagen angående skjutsväsendet i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut skola §§ 1 - 12 samt §§ 23 och 34 i landskapslagen angående skjutsväsendet i landskapet Åland, utfärdad den 30 juni 1924, erhålla följande ändrade lydelse:

I kap.

Om skjutsanstalter och deras upprätthållande.

§ 1.

För frambefordran av resande upprätthålles såsom skjutsanstalt på ort, där sådant finnes nödigt, gästgiveri eller skjutsstation.

I enlighet med vad i denna landskapslag stadgas bör resande mot fastställd betalning erhålla:

å gästgiveri skjuts samt härbärge och förplägning; samt

å skjutsstation skjuts.

Gästgiveri kan dock undantagsvis befrias från handhavande av skjuthållningen; och skjutsningen kan, där dess anordnande å orten är nödvändigt, uppdragas åt särskild skjutsstation.

§ 2.

Landskapsnämnden bestämmer för högst sex år i sänder, i vilka delar av

Landskapet skjutsanstalter böra upprätthållas. På förslag av landskapsnämnden fastställer Landstinget övre gränsen för skjutslegan under denna tid för tre år i sänder.

Föreståndare för landskapet tillhörig skjutsanstalt antages av landskapsnämnden för den i mom. 1 nämnda perioden av högst sex år. Övriga skjutsanstalter bestämmas och skjutshållningen vid dem ordnas genom utslag av landskapsnämnden för samma treårsperiod, för vilken skjutslegans övre gräns jämlikt mom. 1 blivit fastställd. Upprätthållandet av sistnämnda skjutsanstalter och ombesörjandet av skjutsningen vid dem utbjudas genom landskapsnämndens försorg på entreprenad för samma tid. Även kortare entreprenadtid vare likväl i undantagsfall tillåten, där landskapsnämnden finner det nödvändigt.

§ 3.

Förutsätter i § 2 mom. 1 nämnda landskapsnämndsbeslut ordnande av skjutshållning i landskapet även vid andra än där befintliga, landskapet tillhöriga skjutsanstalter, skall länsmanen i varje länsmansdistrikt uppgöra förslag om inrättande av skjutsanstalter och ordnande av skjutsningen i sitt distrikt under följande skjutshållningsperiod samt, efter införskaffandet av kommunalnämndernas i distriktet utlåtanden, inom september månad året före det, då löpande skjutshållningsperiod tilländagår, insända detsamma till landskapsnämnden.

§ 4.

Vid uppgörandet av det i § 3 nämnda förslaget skall länsman tillse, att skjutsväsendet anordnas så, att det, såvitt möjligt, ekonomiskt bär sig. I förslaget skola i mån av behov upptagas:

- 1) de vägar, vid vilka skjutsanstalter böra upprätthållas;
- 2) antalet och beskaflenheten av de vid varje väg erforderliga skjutsanstalterna samt ungefärliga avståndet dem emellan ävensom de byar eller enstaka gårdar, till vilka skjutsanstalter böra förläggas, varvid tillses, att avståndet till närmaste skjutsanstalt eller plats, där skjuts eljest kan erhållas, i allmänhet icke överstiger, där häst eller båt användes vid skjutsningen, tjugofem kilometer och, där automobil eller motorbåt kommer till användning, femtio kilometer;
- 3) antalet boningsrum och uthus, som vid varje skjutsanstalt bör finnas att tillgå;
- 4) antalet skjutsar, som i dygnet bör från varje skjutsanstalt utgöras,

varvid som grund för skjutsarnas antal beräknas medeltalet av de skjutsar, som under de tre föregående åren i dygnet utgått, såframt ej trafikförhållandena å orten genom tillkomsten av automobilinjer eller av andra orsaker föranleda avvikelser från sagda grund;

5) beloppet av skjutslegan för befordran med häst och båt samt automobil och motorbåt ävensom den i §§ 20 och 21 omförmälda ersättningen för väntning;

6) de pris, till vilka rum och övriga i § 15 nämnda förnödenheter skola å gästgiveri resande tillhandahållas, varvid prisen böra fullt motsvara de pris enskilda företag betinga sig; samt

7) de övriga förslag, vartill länsmanen anser skäl föreligga.

Finnes skäl att antaga, att skjutsanstalt utan väsentlig olägenhet kan indragas, må förslag om fortsatt upprätthållande av sådan skjutsanstalt icke göras, ej heller må föreslås att skjutsanstalt förläggas till invid vägen beläget samhälle med sammanträngd befolkning eller annat bosättningscentrum, där även eljest skjuts samt tillfredsställande härbärge och förplägnung kunna erhållas. Där skjutsanstalt endast under någon del av året är behövlig eller antalet skjutsar under olika årstider betydligt växlat, bör förslaget uppgöras i enlighet därmed.

§ 5.

Landskapsnämnden prövar i ett sammanhang förslagen om inrättande av skjutsanstalter, ordnande av skjutsningen och skjutslegans belopp inom landskapets olika delar samt giver i saken utslag, som i erforderliga delar bringas vederbörande till kännedom genom anslag i varje kommun.

§ 6.

Sedan landskapsnämndens utslag vunnit laga kraft eller, därest besvär över detsamma anförts, ärendet av högsta förvaltningsdomstolen avgjorts, skola upprätthållandet av de skjutsanstalter, vilkas inrättande påbjudits, och skjutsningen vid dem senast inom juni månad året före det, då entreprenadtiden begynner, genom vederbörande länsmans försorg på entreprenad utbjudas.

§ 7.

Utbjudandet av skjuts- och gästgiverihållningen på entreprenad sker genom kungörelse i landskapet utkommande tidning och genom anslag å vederbörande kommuns anslagstavla. Spekulanterna skall beredas tillfälle att erhålla fullständig underrättelse om fordringarna beträffande skjutsan-

stalternas möblering och inredning samt om den fastställda taxan och övriga entreprenadvillkor, till vilka även hör, att entreprenör ställer fullgod säkerhet för fullgörandet av sitt åtagande samt att, därest vid entreprenadtidens utgång i följd av anförda besvär eller av annan orsak upprätthållandet av skjutsanstalt eller skjutsningen under påföljande skjutsningsperiod icke hunnit slutligen ordnas, entreprenör är skyldig att fortfarande upprätthålla skjutsanstalten och skjutsningen, dock icke utöver sex månader.

I landskapets tjänst anställd må ej göra anbud.

§ 8.

Efter prövning av de i §§ 6 och 7 nämnda entreprenadanbudena samt de anbud, som införskaffats å upprätthållande av landskapet tillhöriga skjutsanstalter under den i § 2 mom. 2 nämnda perioden, antager landskapsnämnden entreprenörer för skjutsanstalterna och skjutsningen; och skall härvid beaktas, utom de fordrade ersättningarna, även aspiranternas lämplighet att omhänderhålla skjutsanstalten samt i vad mån de äga förutsättningar att uppfylla de fordringar, som ställas på skjutsanstalten.

Vid antagande av föreståndare för landskapet tillhöriga skjutsanstalter bör landskapsnämnden i entreprenadavtalet intaga de tilläggsbestämmelser, som föranledas av entreprenörens skyldigheter att väl handhålla skötseln av skjutsanstalten. I entreprenadavtalet böra även ingå föreskrifter om de i § 13 avsedda underhålls- och reparationsarbeten, som årligen skola utföras samt om i övrigt nödigansedda förpliktelser.

§ 9.

Anser sig landskapsnämnden av någon orsak ej kunna godkänna anbud å upprätthållande av skjutsanstalt eller å fullgörande av skjutsningen eller har sådant anbud icke gjorts, skall landskapsnämnden vidtaga erforderliga åtgärder för införskaffande av nytt antagligt anbud. Då förhållandena sådant medgiva, kan landskapsnämnden likväl avstå från att inrätta skjutsanstalt och att anordna skjutsning för skjutsningsperioden i fråga.

§ 10.

Kostnaderna för skjutsanstalterna och skjutshållningen bestridas med landskapsmedel.

Kunna för skjutsanstalt behövliga boningsrum och uthus ej annorledes erhållas, ankommer å landskapsnämnden att, efter införskaffande av kostnadsförslag och annan för sakens prövning nödig utredning, hos landstin-

get anhålla om anslag till byggnadernas uppförande med landskapsmedel.

Ägare eller innehavare av jord vare pliktig att avstå därtill erforderlig mark, i enlighet med vad om expropriation av fast egendom för landskapet Ålands behov är stadgat.

§ 11.

Entreprenörer för skjutsanstalterna och skjutsningen tillkommande ersättningar skola av landskapsnämnden halvårsvis utbetalas till vederbörande.

§ 12.

Ordningsstadga för skjutsanstalterna i landskapet fastställas av landskapsnämnden, som tillika meddelar närmare föreskrifter angående tillsynen över såväl landskapet tillhöriga som övriga skjutsanstalter.

§ 23.

Betalning för skjuts erlägges efter den lega, som gäller för skjutsanstalten, därifrån skjutsen tages. För återfärd, varom i § 21 förmäles, betalas enahanda skjutslega som för framfärd.

Resande erlägga, förutom stadgad skjutslega, även väg- och broavgifter samt färjpenningar, där sådana enligt fastställda taxor böra utgå, såväl för framfärden som för skjutskarlens återresa.

Resande vare skyldig att i skjutslega erlägga minst tio mark, även om legen för den befarna sträckan icke uppgår till detta belopp.

Skjutslegan skall vid anfordran erläggas på förhand, men i annat fall å det ställe, dit skjutsningen skett. Ny skjuts må till den resande icke utgivas, förrän han skjutslegan för den förra betalat samt sitt namn och övriga föreskrivna anteckningar i dagboken inskrivit.

§ 34.

Länsman åligger att två gånger om året eller, där landskapsnämnden prövar det nödigt, även oftare besiktiga skjutsanstalt. Om besiktningen skall anteckning i dagboken införas samt, om skäl till anmärkning förekommer, i saken förfaras på sätt i denna och § 32 är stadgat.

Är anmärkning i dagbok införd, bör länsman efter erhållen kunskap där- om i saken anställa undersökning samt, ifall anmärkningen icke finnes vara fullkomligt obefogad, insända sitt därvid förda protokoll till landskapsnämnden. Om skäl till laga åtal förekommer, förvisse landskapsnämnden saken till domstol, vars utslag bör densamma meddelas. Vid undersökningen vare den resandes hörande icke nödigt, med mindre han själv därom gjort förbe-

håll eller särskilda omständigheter eljest därtill föranleda.

Resande, som i dagbok gjort anmärkning, vare obetaget att vid domstol jämväl själv utföra åtal i saken.

Denna lag träder omedelbart i kraft, dock så, att beträffande därför innan gjorda avtal tidigare landskapslag skall tillämpas."

Mariehamn den 21 februari 1939.

På stora utskottets vägnar:

Närvarande i utskottet ordföranden Lundqvist samt ledamöterna Bertell, Holmqvist, Carl J. E. Holmström, Oskar Holmström, Larson, Lennart Mattsson och Nordström.